

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри
економіки

Протокол № 1 від «01» вересня 2017

Зав. кафедри

_____ С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ

Кількість кредитів ECTS 6

Розробник:

Лисевич С.Г.,

старший викладач, к.е.н.

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для спеціальності 076 "Підприємництво, торгівля та біржова діяльність", спеціалізація "Антикризове управління підприємством"
Семестр	1
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Кількість модулів	2
Лекції, годин	18
Практичні/ семінарські, годин	36
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	126
Тижневих годин для денної форми навчання:	10
аудиторних	3
самостійної роботи студента	7
Вид контролю	екзамен

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - формування у студентів фундаментальних знань з теорії і практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій.

Завдання - вивчення теоретичних положень і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Соціальна відповідальність як взаємодія держави, бізнесу, суспільства, людини					
Тема 1 Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	15	1	2		12
Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства	18	1	4		13
Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю	19	2	4		13
Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності	19	2	4		13
Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	19	2	4		13
Разом за модулем 1	90	8	18		64

Модуль 2. Формування ефективного розвитку соціальної відповідальності бізнесу					
Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності	16	2	2		12
Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності	18	2	4		12
Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності	18	2	4		12
Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності	19	2	4		13
Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні	19	2	4		13
Разом за модулем 2	90	10	18		62
Усього годин	180	18	36		126

4. Темі семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Тема 1 Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	2
2	Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства	4
3	Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю	4
4	Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності	4
5	Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	4
6	Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності	2
7	Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності	4
8	Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності	4
9	Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності	4
10	Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні	4
	Всього годин	36

5. Індивідуальні завдання

- 1 Написання рефератів по темам дисципліни
- 2 Доповідь з огляду наукової літератури
- 3 Підготовка тез до науково-практичних конференцій

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Модуль 1. Соціальна відповідальність як взаємодія держави, бізнесу, суспільства, людини			
Тема 1 Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	12	Виконання домашніх завдань, підготовка додаткового матеріалу до лекцій, семінарських занять, розв'язування типових задач	Опитування; тестування
Тема 2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства	13	Виконання домашніх завдань, підготовка додаткового матеріалу до лекцій, семінарських занять, розв'язування типових задач	Опитування; тестування
Тема 3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю	13	Виконання домашніх завдань, підготовка додаткового матеріалу до лекцій, семінарських занять, розв'язування типових задач	Опитування; тестування
Тема 4. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності	13	Виконання домашніх завдань, підготовка додаткового матеріалу до лекцій, семінарських занять, розв'язування типових задач	Опитування; тестування
Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	13	Виконання домашніх завдань, підготовка додаткового матеріалу до лекцій, семінарських занять, розв'язування типових задач	Опитування; тестування
Модуль 2. Формування ефективного розвитку соціальної відповідальності бізнесу			
Тема 6. Екологічна компонента соціальної відповідальності	12	Виконання домашніх завдань, підготовка додаткового матеріалу до лекцій, семінарських занять, розв'язування типових задач	Опитування; тестування
Тема 7. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності	12	Виконання домашніх завдань, підготовка додаткового матеріалу до лекцій, семінарських занять, розв'язування типових задач	Опитування; тестування
Тема 8. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності	12	Виконання домашніх завдань, підготовка додаткового матеріалу до лекцій, семінарських занять, розв'язування типових задач	Опитування; тестування
Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності	13	Виконання домашніх завдань, підготовка додаткового матеріалу до лекцій, семінарських занять, розв'язування типових задач	Опитування; тестування
Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні	13	Виконання домашніх завдань, підготовка додаткового матеріалу до лекцій, семінарських занять, розв'язування типових задач	Опитування; тестування
Всього	126		

7. Результати навчання

1	Вміння та навички формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності
---	---

2	Вміння та навички формувати ефективну взаємодію роботодавців зі співробітниками на засадах соціальної відповідальності;
3	Вміння та навички визначати напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності; посилювати соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку через соціальне партнерство
4	Вміння та навички оцінювати ефективність корпоративної соціальної відповідальності
5	Вміння та навички розвивати корпоративну соціальну відповідальність як чинник підвищення конкурентоспроможності

8. Форми навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Оцінювання знань студентів відбувається відповідно до виконання ними практичних завдань, виступів з доповідями, складання модульних контрольних робіт. Підсумкове оцінювання - письмовий екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Модуль 1. Соціальна відповідальність як взаємодія держави, бізнесу, суспільства, людини						
Тема 1		2	2			4
Тема 2	2		2			4
Тема 3		2		2		4
Тема 4	2	2	2			6
Тема 5	2			2	4	8
Модуль 2. Формування ефективного розвитку соціальної відповідальності бізнесу						
Тема 6	2			2		4
Тема 7		2	2			4
Тема 8	2			2		4
Тема 9		2	2			4
Тема 10	2		2		4	8
Всього	12	10	12	8	8	50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань).

Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами тестування (кількість правильних відповідей). Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі складається з двох елементів:

0-40 балів - теоретична частина (тестування);

0-10 балів – практична частина (розрахункове завдання).

Набрані бали за виконання теоретичної та практичної частин сумуються. Сума складає загальну кількість балів, отриманих за екзамен.

Теоретична частина екзамену включає тестові завдання (40 тестових завдань). Оцінювання тестових завдань (40 тестових завдань по 1 балу) проводиться на основі підрахунку кількості правильних тестів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання теоретичної частини екзамену відбувається шляхом підбиття підсумку або сумування балів, які набрали студенти під час тестування.

Оцінювання результатів виконання практичної частини (1 розрахункове завдання на 10 балів) здійснюється відповідно до шкали оцінювання практичної частини.

Шкала оцінювання практичної частини

Сума балів	Критерії оцінювання
10	Завдання виконано у повному обсязі, відповідь обґрунтована, висновки і пропозиції аргументовані, розрахунки правильні, оформлення відповідає вимогам
7	Завдання виконано у повному обсязі, але допущено незначні неточності в розрахунках або оформленні, прийняті рішення недостатньо аргументовані
4	Завдання виконано не менше ніж на 70% при правильному оформленні або не менше ніж на 80%, якщо допущені незначні помилки в розрахунках чи оформленні
0-3	Завдання виконано менше ніж на 70%, допущені помилки в розрахунках чи оформленні, прийняте рішення не аргументовано

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

- 1 Перелік сучасної вітчизняної і закордонної навчальної і наукової літератури.
- 2 Електронний конспект лекцій
- 3 Методичні вказівки до вивчення дисципліни

12. Рекомендована література

Основна

- 1 Корпоративна соціальна відповідальність : підручник / О. Гирик, О. Денис, О. Дубовик та ін. ; за заг. ред. д-ра економ. наук, проф. Т. С. Смовженко, д-ра екон. наук, проф. А. Я. Кузнецової. – К. : УБС НБУ, 2009. – 258 с.
- 2 Белявська К.С. Соціальна відповідальність бізнесу: еволюція поглядів на проблему / К.С.Белявська // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. – 2011. – №1. – С.228-234.
- 3 Богма Ю.К. Якісне дослідження методів впровадження соціальної відповідальності бізнесу в Україні / Ю.К.Бегма, О.Ю.Вінніков, О.І.Редько. – К.: 2006.
- 4 Корпоративна соціальна відповідальність: модель і управлінські практики: підручник для ВУЗів / М. А. Саприкіна, М. А. Саєнсус, Г. А. Мі-сько та ні. – К. : Вид. "Фабований лист", 2011. – 690 с.
- 5 Лазаренко О. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності, посібник із КСВ / О. Лазаренко, Р. Колиско, та ін. – К. : Видавництво "Енергія", 2008. – 96 с.
- 6 Назарова Г. В. Організаційні структури управління корпораціями : наукове видання / Г. В. Назарова. – Х. : Вид. ХДЕУ, 2004. – 408 с.

Допоміжна

- 1 Петров О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики: [монографія] / О.М.Петрос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 152 с.
- 2 Лебедева И.П. Японские корпорации: стратегия развития / Лебедева И.П. – М.: Экономика, 1995.

- 3 Костин А. В русле мировой тенденции – от благотворительности к социальной ответственности / А.В.Костин // Большой бизнес. – 2005. – № 3. – С.43-48.
- 4 Жаліло Я.А. Економічний діалог: партнерство заради прогресу / Жаліло Я.А., Акімова І.М., Ляпін Д.В. – К.: МСД, 2007. – 123 с.

Інформаційні ресурси

- 1 Соціальна відповідальність бізнесу. – Режим доступу: <http://knowledge.allbest.ru/economy/>.
- 2 Соціальна відповідальність бізнесу: Центр перспективних соціальних досліджень НАНУ. – Режим доступу: <http://cpsr.org.ua/index.php>.
- 3 Соціально відповідальний бізнес в Україні. – Режим доступу: http://www.un.org.ua/files/SURVEY_UKR.pdf.
- 4 2. Бізнес і соціальна відповідальність. Повні уроки. – Режим доступу: <http://school.xvatit.com/index.php>.
- 5 Офіційний сайт Міністерства праці та соціальної політики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.minpraci.gov.ua>
- 6 Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс].- Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>